

Adviesrapport discipline geluid

Algemene gegevens		
Opdrachtgever	Gemeente Maastricht	
Uw kenmerk	-	
Zaaknummer	Z2024-00004637	
Locatie	Gemeente Maastricht	
Omschrijving	Advies actualisatie verordening ex artikel 2.21 Activiteitenbesluit	
Datum advies	30 oktober 2024	definitief
Aantal bijlagen	-	
Behandelaar	5.1.2e	
Collegiale toetser	5.1.2e	

Advies

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) is door de gemeente Maastricht om advies gevraagd inzake de actualisatie van de verordening ex artikel 2.21 Activiteitenbesluit. Een advies is opgesteld hoe om te gaan met het aspect geluid bij het geactualiseerde beleid rond festiviteiten binnen de horeca en op sportterreinen. Er wordt ingegaan op geluidnormen in den lande, de stand der techniek, mogelijke typen muziek, handhaving en de balans tussen levendigheid en leefbaarheid. Het aspect carnaval wordt in een apart advies opgenomen omdat deze collectieve festiviteit er wezenlijk anders uitziet qua invulling dan alle andere festiviteiten.

1 OMSCHRIJVING VAN DE ADVIESVRAAG

De gemeente Maastricht heeft de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) gevraagd om een geluidadvies in relatie tot haar verordening ex artikel 2.21 Activiteitenbesluit. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het Activiteitenbesluit milieubeheer vervallen en daarmee ook artikel 2.21, waarnaar de oude verordening verwijst.

2 ACHTERGROND EN DOEL

De ODZL is door de gemeente Maastricht om advies gevraagd inzake de actualisatie van de verordening ex artikel 2.21 Activiteitenbesluit. In de praktijk is gebleken dat het geluidniveau vaak vele malen hoger lag dan in de verordening is opgenomen. De gemeente is op zoek naar geluidwaarden die acceptabel, realistisch en meetbaar zijn die kunnen worden opgenomen in de geactualiseerde verordening. Met betrekking tot carnaval wordt verwezen naar een nog op te stellen separaat advies onder zaaknummer Z2024-00008160.

3 UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

Een advies is opgesteld hoe om te gaan met het aspect geluid bij het geactualiseerde beleid. Er is aangesloten bij de stand der techniek, mogelijke typen muziek en de balans tussen levendigheid en leefbaarheid.

4 ADVIES

Levendigheid vs. leefbaarheid

Het behoeft geen verdere uitleg dat festiviteiten gepaard gaan met hinder. Eén van de belangrijkste hinderaspecten betreft geluid. Het is dan ook van belang dat een gemeente beleidsregels hanteert bij het verlenen van vergunningen voor dergelijke festiviteiten. Dat beleidskader is feitelijk een brede afweging tussen leefbaarheid enerzijds en levendigheid anderzijds. Aan beide aspecten is in een gemeenschap behoefte. Het is daarbij aan de gemeente om te zorgen dat er sprake is van balans tussen beide.

Zonder te pretenderen dat er een limitatief aantal parameters is, dat van invloed is op hinder als gevolg van evenementen, zijn er navolgend een aantal opgesomd:

- geluidniveaus: hoe luider, hoe meer hinder;
- type muziek: algemeen geldt dat muziek met meer lage tonen (bassen) meer hinder veroorzaakt;
- duur: hoe langer een festiviteit duurt, hoe meer de druk op een omgeving toeneemt;
- eindtijd: als een festiviteit tot diep in de nacht doorgaat, wordt de druk in een omgeving vaak groter;
- aantal dagen: hoe meer dagen een festiviteit voortduurt, hoe hoger de druk in een omgeving;
- rustperiode: als er onvoldoende tijd zit tussen 2 festiviteiten, dan hebben mensen niet de kans tot rust te komen.

Voornoemde parameters zijn feitelijk de knoppen waaraan de gemeente kan draaien bij het verlenen van een vergunning en het tot stand komen van beleid in dat kader.

Geluidnormen

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzl.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

In het vigerende beleid hanteert de gemeente als het gaat om inpandige festiviteiten een 15 dB hoger langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) ter plaatse van gevels van woningen van derden dan regulier geldt. Regulier is vanuit artikel 22.63 van het omgevingsplan sprake van een norm van 50 dB(A) etmaalwaarde ter plaatse van de gevel en daarmee is bij een festiviteit $50 + 15 = 65$ dB(A) toegestaan. Bij aanpandige woningen is de norm in geluidgevoelige ruimtes regulier 35 dB(A) etmaalwaarde en geldt incidenteel dus 50 dB(A).

In den lande zijn er gemeenten die 10, 20 en zelfs 30 dB extra ruimte geven bij incidentele en collectieve festiviteiten. Veel gemeenten stellen in hun onderbouwing, dat ze de muziektoeslag achterwege laten en daarbovenop 10 dB extra geluidruimte bieden (verhoging van 20 dB). Het is ter afweging aan de gemeente of zij een verhoging van 15 dB voldoende acht of toch meer geluidruimte wil bieden. Bedenk dat voor een gelegenheid zoals een normaal café waar regulier een muziekniveau van 80 dB(A) mogelijk is, tijdens een festiviteit 95 dB(A) mogelijk is. Dat is een prima muziekniveau voor een feest. Betreft het echter een restaurant of eetcafé waar een muziekniveau van 70-75 dB(A) regulier de limiet is, dan leidt de verhoging van 15 dB tot ten hoogste 85-90 dB(A) en dat is relatief beperkt voor een feest. Hier zouden dus makkelijk overschrijdingen kunnen ontstaan bij luidruchtige festiviteiten. Voor het beeld: een toename van 10 dB wordt ervaren als een verdubbeling van de luidheid. 20 dB extra ruimte is daarmee een verviervoudiging van de ervaren luidheid. Een verschil van 15 dB zoals de gemeente Maastricht tot nu hanteerde, klinkt als ongeveer driemaal zo luid dan het muziekniveau in de reguliere situatie.

Een verhoging van 15 dB leidt bij aan- of inpandige woningen tot een binnenniveau van 50 dB(A) etmaalwaarde. Op basis van de 'Nota Evenementen met een luidruchtig karakter' is 50 dB(A) de grens tussen duldbare en onduldbare hinder. Let wel, de nota gaat daarbij uit van de waarde zonder muziektoeslag. Hoe dan ook zal er tijdens een festiviteit sprake zijn van bovenmatige geluidhinder in de omgeving en zal het in slaap geraken in de avond/nachtperiode bemoeilijkt worden.

Landelijk heeft de evenementenbranche een convenant gesloten waarbij ook de horeca recentelijk is aangesloten. Conform dit convenant geldt een maximaal geluidniveau binnen of bij een publiekswak van 103 dB(A) over 15 minuten, die volgens de ingewijden slechts bij 4% van de evenementen wordt gehaald. De rest blijft steken tussen 95 en 100 dB(A). De grens van 103 dB(A) moet ons inziens als een absoluut maximum worden gezien. Ons advies aan de gemeente is echter om te streven naar een maximaal muziekniveau binnen van 100 dB(A); de ervaring leert dat dit meer dan voldoende is voor een festiviteit. Ergo: ons advies is ten hoogste 20 dB extra geluidruimte (+10 dB en geen muziektoeslag) te geven met een maximum van 100 dB(A).

C-gewogen geluid

Daar in het Activiteitenbesluit geen C-gewogen geluidnormen zijn opgenomen en evenmin in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, is het niet meteen evident hoe hiermee om te gaan. Toch is het bij veel horecabedrijven in Maastricht zo dat zij een maatwerkvoorschrift hebben opgelegd gekregen. Hierin is een A-gewogen norm opgenomen op basis van een uitgevoerd akoestisch onderzoek. In dat akoestisch onderzoek is uitgegaan van een bepaald muziekspectrum. Vaak is dat popmuziek, maar mogelijk ook dance- of housemuziek.

Van popmuziek is bekend dat het verschil van het A- en het C-gewogen muziekniveau 6 dB bedraagt. Bij dancemuziek is dat verschil 10 dB en bij housemuziek 14 dB. Daarmee is het dus mogelijk om het muziektipe te duiden door in de horecagelegenheid zowel het A- als het C-gewogen equivalente geluidniveau te bepalen en daar het verschil van te nemen.

Heeft een horecagelegenheid een maatwerkvoorschrift met een equivalent popmuziekniveau van 80 dB(A), dan mag het equivalente niveau maximaal 86 dB(C) bedragen. Gaat tijdens een incidentele/collectieve festiviteit de volumeknop 20 dB(A) omhoog en wordt er housemuziek ten gehore gebracht, dan zal in/op woningen van derden de toename meer dan 20 dB(A) bedragen. Het is dus

belangrijk om ook paal en perk te stellen aan de C-gewogen waarde. Het advies is echter om geen C-gewogen geluidnorm in/op woningen van derden op te nemen omdat de waarde erg afhankelijk is van de constructie tussen horecagelegenheid en woning. Wel zou ons advies zijn om in de horecagelegenheid zelf geen groter verschil toe te staan dan 10 dB (overeenkomend met dancemuziek) tenzij de inrichting in de reguliere situatie conform een van toepassing zijnde maatwerkvoorschrift ook al housemuziek ten gehore mag brengen en de inrichting hier dus op is gedimensioneerd.

Buitenfestiviteiten

Bij buitenfestiviteiten op sportterreinen is het advies gezien de kleinschaligheid van de activiteiten en de redelijke afstanden tot woningen vast te houden aan een geluidnorm op de dichtstbijzijnde gevel van equivalent 70 dB(A). Ook hier is het advies om het type muziek aan banden te leggen door een verschillnorm op te nemen in het publiekvlak (dat deel van het terrein waar het publiek zich bevindt). Dat wil dus zeggen dat er geen A- en C-gewogen niveau als norm wordt vastgelegd in het publiekvlak, maar wel een maximaal verschil. Daarbij is het advies een verschillnorm van maximaal 10 dB te hanteren overeenkomend met dancemuziek. Gaat het om pop, rock, jazz, latin etc. dan hoeft het verschil niet meer dan 7 dB te bedragen. De reden om geen C-gewogen of verschillnorm aan de gevel op te leggen, is dat aan de achterkant van een luidspreker de lage tonen veel hoger uitpakken dan de midden- en hoge tonen, waardoor het verschil tussen A- en C-gewogen geluid hier niets meer zegt over het type muziek. Het aantal dagen moet, hoewel er naast de collectieve tot 12 incidentele festiviteiten per locatie mogelijk zijn, tot het minimum worden beperkt. De gemeente kan op basis van aanvragen uit het verleden per locatie een inschatting maken.

Handhaving

Handhaving is een precaire maar belangrijke zaak. Vergunningverlening heeft geen enkele zin als er niet gehandhaafd wordt. Je al dan niet geüniformeerd met een kostbare geluidmeter tussen het publiek begeven, is in veel gevallen niet verstandig. Je bent kwetsbaar en zo ook je apparatuur. Het is wellicht beter om dergelijke metingen uit te voeren met een betrouwbare te kalibreren app op een betrouwbare smartphone. Dit zal geen exacte en juridisch houdbare waarde opleveren, maar wel een bruikbare indicatie geven.

Daadwerkelijk toetsen kan in juridische zin bij de dichtstbijzijnde woning van derden. Bijlage IVh van de omgevingsregeling (voorheen HMRI) stelt dat normaliter 2 meter uit de gevel van een woning moet worden gemeten en vervolgens een gevelcorrectie C_g van 3 dB toe te passen. De beste exacte locatie is het dichtstbijzijnde raam (zwak geveldeel) van een geluidgevoelige ruimte op circa 1,5 meter boven het vloerpeil. Dit zal in veel gevallen niet mogelijk zijn en daarom is een goed te onderbouwen alternatief om de windbol nagenoeg tegen de muur direct naast het raam of op een gesloten deel van hetzelfde raam te houden en vervolgens met 6 dB te corrigeren vanwege reflecties.

Indien binnen een ruimte gemeten wordt is, indien mogelijk, tijdens het meten zwaaien het beste om zo eventuele staande golven uit te middelen. Wat ook kan is op meerdere (minimaal 3) verschillende locaties te meten en de resultaten energetisch te middelen.

Wordt in de horecagelegenheid zelf gemeten dan is zwaaien geen optie en zal op meerdere plekken gemeten moeten worden. Daarbij moet worden opgelet dat men niet in het directe geluidveld van een luidspreker meet. Aldaar kan het geluidniveau immers >10 dB hoger uitpakken dan in het diffuse geluidveld.

Als 'meten met de hand' om eender welke reden niet mogelijk/veilig is, dan kan een meting middels een correct opgesteld monitorstation uitkomst bieden. Let wel, om juridische redenen is het wel noodzakelijk zeker te weten dat op het moment van meten de te meten bron maatgevend is, moet dit op dat moment worden vastgesteld door het bevoegd gezag. Soms worden daarnaast audiosporen en video-opnamen

gemaakt als ondersteunend bewijs. Zoals gesteld moet het monitorstation dan wel correct zijn geplaatst, of moet middels aanvullende geluidmetingen (bijvoorbeeld tijdens een soundcheck) en met enige marge worden vastgesteld wat de akoestische invloed is van de afwijkende meetpositie.

De gemeente Maastricht hanteert in horecagelegenheden regulier een L_{Amax} niveau. Dit is in het verleden bepaald op grond van de aanname dat het verschil tussen L_{Amax} en L_{Aeq} bij muziek circa 7 dB bedraagt. Als middels een akoestisch onderzoek is bepaald dat 80 dB(A) equivalent muziekniveau mogelijk is, dan neemt de gemeente 87 dB(A) L_{Amax} op in het maatwerkvoorschrift. Bij op moderne wijze geproduceerde hedendaagse muziek is het verschil echter nog maar 3 tot 5 dB, waardoor de L_{Amax} norm dus teveel geluidruimte biedt. Ons advies is om 7 dB verschil alleen nog toe te passen bij popmuziek. Bij dance- en housemuziek is 5 dB een betere waarde. Ook adviseren wij om de L_{Amax} norm als indicatief te bestempelen en daar waar mogelijk een equivalent muziekniveau gemeten over minimaal 1 maar liever 5 minuten te vergunnen.

Aantal dagen en tijden

Feitelijk moet overlast zoveel mogelijk worden voorkomen en zo kort mogelijk duren. Daarmee is het makkelijke antwoord dus zo weinig mogelijk dagen en zo kort mogelijke duur. Een incidentele situatie mocht volgens de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening maximaal 24 uur voortduren. Daarmee zouden behalve de collectief vastgestelde gekoppelde dagen de overige festiviteiten slechts 1 dag mogen duren.

Het is aan te bevelen tot uiterlijk 23.00 uur door te gaan en slechts bij hele grote uitzondering op dagen waarna een algemene vrije dag volgt 0.00 of 1.00 uur aan te houden als eindtijd. De totale duur van een festiviteit op 1 dag moet beperkt blijven tot 10 uur voor zover er sprake is van geluidhinder. Er bestaat echter momenteel nog geen wetenschappelijke relatie tussen de parameters waaraan kan worden gedraaid (totale duur, geluidniveau, eindtijd, pauzes, type muziek etc.) en algemeen ervaren hinder. Bedenk daarbij dat hinder sowieso al subjectief van aard is.

Ons advies is om sportcomplexen (een geheel van aan elkaar gekoppelde sportbestemmingen) gelijk te behandelen en hier maximaal 10 incidentele dagen per jaar voor het gehele sportcomplex toe te staan inclusief inpandige festiviteiten in de kantine(s). Het is daarbij om het even of het een gevestigde vereniging is die organiseert of een niet-gevestigde.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1